

'Yargı paketi' kabul edildi

Türkiye / 13/11/2014

TBMM Adalet Komisyonu, yargı paketini kabul etti. Pakette, hakim ve savcı ücretlerinde artış, makul şüphe üzerine üst ve yer araması ile Danıştay ve Yargıtay'da üye ve daire sayısı artışı yer alıyor.

RADİKAL - TBMM Adalet Komisyonu, kamuoyunda "yargı paketi" olarak bilinen Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni kabul etti.

Teklifeye göre, boşalan, açılan veya dördüncü sınıftan üçüncü sınıfa geçirilen noterlikler Resmi Gazete'de ilan olunacak. Mevcut düzenlemede, bu noterlikler Resmi Gazete'nin yanısıra bulunduğu yerde, İstanbul'da, Ankara'da ve Adalet Bakanlığı'nca uygun görülecek diğer yerlerde çıkan birer gazetede ilan ediliyor. Noterlere Türkiye Noterler Birliği'nce verilen kimlik kartı, tüm resmi ve özel kuruluşlarca kabul edilecek resmi kimlik hükmünde olacak.

Atama yapılırken, aynı sınıftan noterlerin meslekteki kıdemleri esas alınacak. Kıdemde eşitlik halinde Adalet Bakanlığı'nca verilen noterlik belge sıra numarası önce olan tercih edilecek.

Noterlerin hastalıkları nedeniyle izinli sayılmalarında, cumhuriyet savcılığı kanalı ile hükümet tabiplerinden veya devlet hastanesi doktorlarından rapor alma şartı kaldırılıyor.

Noterlerin işlemlerini elektronik ortamda yapabilmeleri için uyum düzenlemesi yapılıyor. Buna göre işlemler, elektronik ortamda güvenli elektronik imza kullanılarak da yapılabilecek. Ancak, düzenleme şeklinde yapılması zorunlu tutulan işlemler ile irade beyanlarının alınmasına ilişkin işlemlerde güvenli elektronik imza kullanılabilmesi için ilgililerin noter huzurunda olmaları gerekecek.

Noterlik işlemlerine ilişkin tüm bilgi ve belgeler, güvenli elektronik imzayla elektronik ortamda işlenebilecek, saklanabilecek ve gerektiğinde kişi ve kurumlara elektronik ortamda gönderebilecek. Yapılan tüm işlemlere dair bilgi ve belgeler, Türkiye Noterler Birliği'nin bilişim sisteminde kaydedilecek ve saklanacak.

Elektronik ortamda yapılabilecek bir noterlik işleminin bir belgeye dayanması halinde, belge sureti taraflar, vekilleri veya temsilcileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanarak elektronik ortamda notere gönderilebilecek.

İdari yargıda 5 yıl süreyle görev yapmış hakim veya savcılarla Cumhurbaşkanı tarafından seçilmiş Danıştay üyelerinden hukuk fakültesi mezunu olmayanlar, talepleri halinde YÖK tarafından mevcut kontenjanlara ilave olarak hukuk fakültelerine sınavsız yerleştirilecek.

Yargıtay'da yeteri kadar tetkik hakimi bulunacak. Tetkik hakimleri, meslekte en az 5 yılını fiilen dolduran adli yargı hakim ve Cumhuriyet Savcıları arasından HSYK tarafından atanacak.

ADLİ YIL AÇILIŞ TÖRENİ KALDIRILYOR

Yargıtay Kanunu'nun "adli yılın açılışını" düzenleyen maddesi yürürlükten kaldırılıyor. Madde, "Her adli yıl Ankara'da bir törenle açılır. Yargıtay Birinci Başkanı bir konuşma yapar. Açılış konuşmasının metni ve tören gündemi üzerinde daha önceden Başkanlar Kurulunun düşüncesi alınır" hükmünü düzenliyordu.

Mesleğinde en az 3 yıl fiilen çalışmış avukatların hakimlik ve savcılık adaylığı sınavına girebilmelerine imkan tanınıyor. Bu konuda 5 yıllık fiili çalışma süresi kısaltılıyor.

Adalet Müfettişlerinin yanısıra, HSYK müfettişlerine ve Adalet Bakanlığı iç denetçilerine de brüt aylık tutarlarının yüzde 5'i oranında ek ödemede bulunulacak.

Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci Başkanvekilleri, Danıştay Başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Yargıtay ve Danıştay üyeleri, birinci sınıf hakim ve savcılar, birinci sınıfa ayrılmış hakim ve savcılar ile diğer hakim ve savcılara (15 bin) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık

HAKİM VE SAVCILARA DİSİPLİN AFFI GELİYOR

Adli yargı hakim ve savcılar ile idari yargı hakim ve savcılara, 14 Şubat 2005 tarihinden 1 Eylül 2013 tarihine kadar verilen uyarma, aylıktan kesme, kınama ve kademe ilerlemesini durdurma cezaları bütün sonuçları ile affedilecek. Af kapsamına giren disiplin cezalarının verilmesini gerektiren fiillerden dolayı, ilgililer hakkında disiplin inceleme, soruşturma ve kovuşturması yapılmayacak; devam eden disiplin inceleme, soruşturma ve kovuşturmaları işlemden kaldırılacak, kesinleşen disiplin cezaları uygulanmayacak.

14 Şubat 2005 tarihinden 1 Eylül 2013 tarihine kadar işlenen ve kesinleşen disiplin cezaları hakkında yapılacak başvuru, 60 gün içinde HSYK Genel Kurulu'na incelenecek. Genel Kurul başvurunun reddine karar verebileceği gibi, önceki kararın kaldırılmasına veya eyleme uyan alt disiplin cezasına karar verebilecek.

Disiplin cezalarının affı, ilgililere geçmiş süreler için özlük hakları ve parasal yönden herhangi bir talep hakkı vermeyecek.

Teklifle, Adalet Bakanlığı Yurtdışı Teşkilatı kuruluyor. Adalet Bakanlığı teşkilatı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı kuruluşlardan meydana gelecek. Yurt dışı teşkilatında yer alan Adalet Müşavirliği kadrolarına, hakimlik ve savcılık mesleğinde fiilen en az 5 yıl görev yapan ve üstün başarısı ile yurt dışı hizmetlerinde yararlı olacağı anlaşılmış bulunanlar arasından atama yapılacak. Misyon şefleri; adalet müşavirlerinin sicil amiri olmayacak.

Yurtdışı teşkilatına atanan adalet müfettişlerinin bu görevde geçirdikleri süreler, hakimlik ve savcılık mesleğinde geçmiş sayılacak. Adalet müfettişleri hakkındaki siciller, Adalet Bakanlığı Müsteşarı tarafından verilecek.

Türkiye'deki veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerin lisans düzeyinde eğitimi başarıyla bitirenlerden ilgili ülke vatandaşlığına sahip olanlar ile süresiz oturma ve çalışma izni bulunanlar, Bakanlıkça mahallinden sözleşmeli statüde istihdam edilebilecek.

Bu düzenlemenin yürürlüğü girdiği tarihte, dış temsilciliklerde adalet müşaviri olarak görevli olanlar, temsilcilik için tahsis edilen adalet müşavirliği kadrolarına atanmış sayılacak.

Hakim ve savcı adaylarına verilen meslek öncesi eğitimi sonunda yapılan yazılı sınavlarda başarı gösteremediği için genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanan veya adaylığına son verilenler; düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde, yeni yazılı sınava alınmaları talebiyle Türkiye Adalet Akademisi'ne başvurabilecek.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun, "şüpheli veya sanıkla ilgili arama" maddesinde yapılan değişiklikle, "yakalanabileceği veya suç delillerinin elde edilebileceği hususunda somut delillere dayalı kuvvetli şüphe varsa; şüphelinin veya sanığın üstü, eşyası, konutu, işyeri veya ona ait diğer yerler aranabilir" ifadesindeki "somut delillere dayalı kuvvetli" ibaresi, "makul" olarak değiştiriliyor.

EL KOYMANIN KAPSAMI GENİŞLETİLİYOR

Taşınmazlara, hak ve alacaklara el koymanın kapsamı genişletiliyor. TCK'da "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" başlığında sayılan "silahlı örgüt" veya "örgüte silah sağlama" suçundan el koyma kararı verilirken; "Anayasayı ihlal", "yasama organına karşı suç", "hükümete karşı suç", "Hükümete karşı silahlı isyan", "silahlı örgüt", "silah sağlama" ve "suç için anlaşma" soruşturmalarında da el koyma kararı verilebilecek.

Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkanının bulunmaması durumunda, ağır ceza mahkemesi veya savcının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi dinlenebilecek, kayda alınabilecek, sinyal bilgileri değerlendirilebilecek, ancak tespit edilemeyecek.

Şüpheli ve sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimin tespiti; soruşturma aşamasında hakim, kovuşturma aşamasında mahkeme kararına istinaden yapılacak. Kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespitte imkan veren kodu ve tedbirin süresi belirtilecek.

"Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak" ile "Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan" teknik takip yapılabilecek.

AVUKATIN DOSYAYI İNCELEME YETKİSİ KISITLANABİLECEK

Avukatların soruşturma dosyalarının içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek almasına kısıtlama getiriliyor. Avukatın dosyanın içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alma yetkisi soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecekse savcının isteğiyle hakim kararıyla kısıtlanabilecek. Bu kısıtlama ancak; "kasten öldürme, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, devlet suçlarına karşı suçlar ve casusluk, silah kaçakçılığı, zimmet, kaçakçılıkla mücadele" kapsamındaki suçlara ilişkin soruşturmalarda geçerli olacak.

Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında kısıtlama uygulanmayacak.

Müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilecek; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilecek.

31 Aralık 2019 tarihine kadar, asliye ceza mahkemelerinde yapılan duruşmalarda savcı bulunmayacak ve katılma hususunda savcının görüşü alınmayacak.

Hakim ve savcı adaylığı dönemi sonunda yapılan yazılı sınavda başarılı olduğu halde Kurul tarafından mesleğe kabul edilmeyenler, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün içinde, mesleğe kabul edilmeleri talebiyle Kurulun ilgili dairesine başvurabilecek.

Teklifle, Adalet Bakanlığı'na yurtdışı teşkilatı için Adalet Müşaviri olarak 30 kadro tahsis ediliyor.

DANIŞTAY'DA BAŞKANLIK KURULU'NA YENİ YETKİLER

Danıştay tetkik hakimlerinin görev yerlerini, Başkanlar Kurulu değil Başkanlık Kurulu belirleyecek.

Danıştay; 15'i dava, ikisi idari daire olmak üzere 17 daireden oluşacak.

Danıştay üyeleri, Başkanlık Kurulu'nun kararıyla dairelere ayrılacak ve hizmetin icaplarına göre aynı usulle değiştirilebilecek.

Danıştay dava dairelerinde görev yapacak üyelerin yükseköğrenimlerini, hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yer veren siyasal bilimler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında yapmış olması şartı aranmayacak.

Danıştay İdari İşler Kurulu, idari dairelerin başkanlarıyla her takvim yılı başında Başkanlık Kurulu'nca, her idari daireden seçilecek bir üye ve her dava dairesinden seçilecek bir başkan veya üyeden oluşacak. Kurulun seçimle belirlenen üyeliklerinde boşalma olması halinde, Başkanlık Kurulu'nca 30 gün içinde seçim yapılacaktır.

İdari uyumsuzluklar ve davaları inceleyecek ve karara bağlayacak daireler arasında 16. daire de ekleniyor. Görevlendirilen dairedeki dosyaların vergi ve idari uyumsuzluklara ilişkin görev ayrımı gözetilerek hangi daireye ve nasıl devredileceği, görevlendirilen daireye görevlendirildiği alan içinde hangi daire işlerinin verileceği hususları Başkanlık Kurulu kararıyla belirlenecek.

Başkanlık Kurulu, iş yükü bakımından zorunluluk doğması halinde vergi dava daireleri, idari dava daireleri veya idari dairelerin görev alanlarını değiştirebilecek.

İdari işlere ilişkin idari uyumsuzluklar ve görevler, Birinci Daire ve İdari İşler Kurulu'nun yanı sıra Onyedinci Daire'de de görülecek.

Danıştay Başkanı'nın idari daireler arasındaki iş bölümü yapma görevi, tekliften önergeyle çıkarıldı.

Teklifle, Danıştay Başkanlar Kurulunun görevleri arasında sayılan; "üyelerin görev yerlerini belirlemek, zorunlu hallerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini değiştirmek ve tetkik hakimlerinin çalışacakları daireleri, kurulları ve görecekları işleri belli etmek, gerektiğinde yerlerini değiştirmek, daireler arasında iş bölümü karar tasarısını hazırlamak" şeklindeki görevler Başkanlık Kurulu'na devrediliyor.

Başkanlar Kurulu'nun, görevlerine ilişkin kararları kesin olacak. Bu kararlara karşı başka bir yargı merciine başvurulamayacak.

Danıştay Başkanlık Kurulu, üyelerin görev yerlerini, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını göz önünde tutarak belirleyecek, zorunlu hallerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini değiştirebilecek, daireler arasındaki iş bölümünü belirleyecek, tetkik hakimlerinin çalışacakları daireleri, kurulları ve görecekları işleri belli edecek ve gerektiğinde yerlerini değiştirecek, yetkili mercinin neresi olduğu belirtilmemiş yönetim işlerini belli edecek veya bu işleri yapacak. Başkanlık Kurulu'nun, görevlerine ilişkin kararları kesin olacak.

Düzenleme yürürlüğe girdikten itibaren 15 gün içinde, 39 yeni Danıştay üyeliği için seçim yapılacak. Seçimin ardından Danıştay daireleri arasındaki iş bölümüyle daire başkanları, üyeler ve tetkik hakimlerin hangi dairede görev yapacağına ilişkin süreç işleyecek.

YARGITAY'A 8 YENİ DAİRE

Yargıtay Kanunu'nda da değişiklik öngören kanun teklifine göre Yargıtay'daki daire sayısı 38'den 46'ya çıkarılıyor. Bu dairelerin 23'ü hukuk, 23'ü ceza dairesi olacak. Her dairede bir başkan ile yeteri kadar üye bulunacak.

Düzenleme yürürlüğe girdikten itibaren 15 gün içinde Yargıtay üyeliği için HSYK tarafından seçim yapılacak. Seçimden sonra Birinci Başkanlık Kurulu'nun belirlenmesi ve dairelerin iş bölümüne ilişkin süreç işleyecek.

Hakim ve savcılar, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun uyarınca temin edilen yerli veya ithal tabancaları yasal şartlar uyarınca zati silah olarak satın alabilecek.

Hakim ve savcılarla yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, tüm resmi ve özel kuruluşlarca resmi kimlik olarak kabul edilecek.

Birden fazla ilk derece ceza mahkemesi bulunan yerlerde, özel kanunlarda başka hüküm yoksa ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı HSYK tarafından belirlenebilecek. HSYK'nın iş dağılımı yaptığı tarih itibarıyla görülmekte olan davalarda mahkemeler, iş bölümü gerekçesiyle dosyaları başka mahkemeye gönderemeyecek.

AK Parti'nin kabul edilen önergesine göre Yargıtay'a seçilecek üye sayısı 128'den 129'a çıkacak. Danıştay'a 39 üyenin yanı sıra, 23 savcı ve 50 tetkik hakimi alınacak.

YENİ MADDELER EKLENDİ

Teklifi AK Parti'nin verdiği önergelerle yeni maddeler ihdas edildi.

Danıştay ve Yargıtay üyesi seçilebilmek için hakimlik ve savcılık mesleğinde 20 yıllık kıdem şartı, 17 yıla düşürülüyor.

Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu, ayrıntılı olarak yeniden yapılandırılıyor.

Dava daireleri arasındaki iş bölümü karar tasarısı Başkanlık Kurulu tarafından hazırlanacak.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun düzenleme yürürlüğe girdikten itibaren 3 yıl olarak belirlenen görevine devam etme süresi 31 Aralık 2016'ya çekiliyor.

(<https://plus.google.com/111139069635417829913>)